

opusdei.org

E-knjiga: “Hrepenenje po Bogu”

Premišljevanja o adventnem in božičnem času (avtor: Joan B. Torelló).

23. Dec. 2023

Prenesi ePub ► [Hrepenenje po Bogu](#)

Prenesi Mobi ► [Hrepenenje po Bogu](#)

Prenesi PDF ► [Hrepenenje po Bogu](#)

UVOD

Želeli bi vam predstaviti nekaj premišljevanj o adventnem in božičnem času, ki jih je zapisal dr. Torelló na Dunaju, kjer je živel več kot štirideset let.

Prelat dr. Joan B. Torelló se je rodil v Barceloni leta 1920 in umrl leta 2011 na Dunaju. Bil je zdravnik, doktor psihiatrije. Leta 1948 je bil posvečen v duhovnika. Postal je tudi doktor teologije. Bil je profesor psihologije in pastoralne psihopatologije. Živel je v Španiji, Italiji in Švici ter več kot štirideset let na Dunaju. Bil je regionalni vikar Opus Dei v Avstriji in pozneje rektor cerkve sv. Petra v središču Dunaja.

Je avtor znanih knjig s področja duhovnosti in psihologije, kot sta npr. *Psicoanálisis y confesión* (Psihoanaliza in spoved) ter

Psicología abierta (Odprta psihologija).

Bil je eden izmed prvih članov Opus Dei, ki so zaprosili za vstop v 40. letih 20. stoletja. Kot duhovnik in ugleden psihiater nam v teh meditacijah razkriva globok pogled na človeka, predvsem pa neskončno ljubezen Boga, ki je prisoten v običajnih dogodkih življenja. V skladu z vizijo sv. Jožefmarija (1902-1975), ustanovitelja Opus Dei, je vsakdanje življenje in delo postavil v središče krščanskega življenja in jima na ta način dal nov pomen, ki vodi v višave svetosti.

Njegove meditacije in homilije so bile na Dunaju zelo znane. O njem se je govorilo, da se noben pridigar v mestu ne more primerjati z njim. Bil je duhovnik, zaljubljen v svoje duhovništvo, izjemnih sposobnosti, po razumu in srcu katolik; popolnoma je bil prepričan v

univerzalnost odrešenja, ki nam ga je zadobil Jezus Kristus, odrešenja, ki je zaradi tega moglo ozdraviti in povzdigniti vse dosežke človeškega uma.

Rafael Arias

HREPENENJE PO BOGU

Advent je čas nostalgije, hrepenenja, ki se po molitvi Cerkve iz dneva v dan spreminja v vzdihljaje in ječanje: “Pohiti, Gospod, ne odlašaj!” Srce velikokrat ne more slediti besedi, ker so liturgične besede čista strast, mi pa nihamo med čistim hrepenenjem in občutkom ter ne zmoremo z vsem srcem potešiti tega porasta nepotrpežljive potrebe po Bogu. Ponovimo klic iz svetega besedila: “Pokaži svojo moč!”^[1] Nemalokrat pa smo utrujeni, raztreseni in ponižani zaradi majhnih notranjih in zunanjih

naporov. Naša hrepenenja velikokrat spominjajo na gradove v oblakih, lakota in žeja po svetosti se razblinita na naših ustnicah in ostane le nejasna želja po resnični ljubezni. Kdaj bomo zares ljubili, kdaj se nam bo resnično tožilo po Bogu? Je v nas še vedno pogum, da bi hrepeneli?

Prav zato imamo advent: da bi se — kot nam govori bogoslužje z besedami preroka Izaija — “utrčila klecava kolena”^[2], da bi znova vzplamenela naša ljubezen, da bi se naša revščina in celo ravnodušnost naših src preobrazili v hrepenenje, ki se mu ni moč upreti. Advent je tu, da bi vse močnejše in bolj iskreno hrepeneli.

Veliki cerkveni učitelji, svetniki, so govorili o treh Gospodovih prihodih. Prvi se je zgodil v Betlehemu; to je bil prihod Boga v bedi našega mesa: postal je človek. Zadnji Gospodov prihod ob koncu zgodovine sveta bo

povsem drugačen: ne bo se prikazal ponižan, kot suženj, kakor je bilo prvič, temveč v vsej svoji slavi in veličastju, da bi zaključil zgodovino in začel večnost. Svetniki nam govorijo, da je med prvim in zadnjim prihodom še eden: prihod Gospoda v središče človeške duše. Če si torej celotno življenje zamišljamo kot advent^[3] med prvim in zadnjim adventom, potem se bo Jezus rodil tudi v nas.

Apostol Pavel pravi, da se je On želel “izoblikovati”^[4] v vsakem izmed nas. To *oblikovanje drugega Kristusa* v vsakem verniku, ta Gospodov prihod v dušo, to rojstvo Kristusa v nas povzema vse namene in cilje, tako da se vsi ostali nameni in cilji našega bivanja sesujejo v prah, vse drugo, po čemer smo hlepeli in kar smo si želeli, praktično izgine, če verjamemo in resnično pripravimo ta *unum necessarium*^[5], to, kar je edino potrebno. Nobeno dejanje,

nobeno prizadevanje, noben apostolski napor, nobeno človekovo delo ne izpolni našega klica, če nas prek Kristusa ne zavzame svetost samega Boga.

To je najpomembnejše in odločilno zame, za celotno Cerkev in ves svet. Te preobrazbe v Kristusa, ki je edinstvena v vsakem posamezniku, ne more nadomestiti nobena krepost, noben dosežek. Nikar se ne varajmo: zgolj ta zveza lastne osebe in osebnosti Jezusa Kristusa je lahko središče vseh naših misli, gonilo vseh naših obveznosti, namen vseh naših ciljev, od najbolj vzvišenih do najbolj skromnih. Doseči to “čutenje z njegovimi občutki”, o katerem govori apostol Pavel, tako da vsak izmed nas misli le to, kar misli Kristus, želi samo to, kar želi On, se trudi doseči to, kar se trudi doseči On, ljubi samo to, kar ljubi On.

Sentite in vobis quod et in Christo Iesu^[6], naj bo v vas torej isto občutje, ki je bilo tudi v Kristusu Jezusu. Kdo je gospodar tvojih občutkov? Mar niso vera, razum in volja veliko pomembnejši od občutka?

A občutek je nekaj zelo človeškega. Ko nekaj občutimo, je to za nas nekaj najbolj resničnega, najbolj iskrenega. Je prepovedano čutiti, kar čuti Kristus? Ravno nasprotno! Spontano občutiti isto kot Jezus Kristus je ideal, je nekaj najbolj čudovitega!

Zagotovo je pomembnejša vera, pomembno je, da razmišljamo kot kristjani, da so v nas krščanska hotenja. A kdo bi si ne želel, da njegovo srce bije z Jezusovim srcem? Če pomislimo na svetniške like, vidimo, da ne le trdno verujejo, temveč da tudi v vseh zadevah razmišljajo resnično po krščansko, da z vso svojo močjo in vso voljo želijo tisto, kar želi Jezus. Pri vseh velikih

svetnikih lahko vedno vidimo, kako njihovo srce bije in odmeva s srcem Jezusa Kristusa.

Trdno verjamem, da po zakramentih in po molitvi vse bolj združujemo naše misli z mislimi Boga, tako da se bo nekega dne srce prepustilo in bomo izkusili nekaj čudovitega: občutili bomo isto kot Jezus Kristus, zato ne bo več delitve med vero, mišljenjem in srcem. Postopoma se bomo zedinili z Njim, če bomo ohranjali komunikacijo, če bomo molili. V Jezusovi osebi je vse eno, spojena sta glava in srce, notranje in zunanje življenje, delo in molitev, ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega. Po izjavah svetnikov ta edinost pomeni “rojstvo Božjega Sina v naši duši”. On je v nas.

Apostol Pavel pravi, da “ga je osvojil”^[7] Jezus Kristus, ta Jezus, ki je torej vse v vsem. Tako lahko skupaj s

sv. Frančiškom Asiškim rečemo: “Ti, moj Bog in moje vse. Ti si moje vse.”

Kako silno je hrepenenje, ki se zgane v naši duši! To je hrepenenje, ki je bilo značilno za vse velike osebnosti stare zaveze. Pričakovali so Gospodov prihod. Niso vedeli natančno, kje se bo to zgodilo, vendar so hrepeneli po njem, si ga želeli. Starozavezni preroki so zbudili prav to željo v božjem ljudstvu in jo nenehno hranili. Modri Salomon je dosegel modrost, ker si je je želel, kot je zapisano v Svetem pismu: “Ker si prosil za to (...), glej, bom storil po tvoji besedi.”^[8] To je že bila neke vrste prisotnost Boga med ljudmi: modrost z višav se je preobrazila v modrost človeka.

Daniel, eden od največjih prerokov, si je želel mnogo stvari, imel je velike želje. Zato mu je Bog dal umljivost in spoznanje pri njegovih zadolžitvah. Kralj David zapiše v svojih spevih na

več mestih: “Kakor hrepeni jelen po potokih voda, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog.”^[9] Ali na drugem mestu: “Mojo dušo žeja po tebi kakor izčrpano deželo.”^[10] In Kristus je prišel ter nas odžejal. Hkrati pa je — po njegovih lastnih besedah — prinesel na zemljo ogenj in želel si je, da bi se ta ogenj razširil po vsej zemlji.^[11] Na Gori blagrov je Jezus razglašal: “Blagor lačnim in žejnim pravičnosti,”^[12] in ves njegov čas bivanja na tem svetu je hrepenel po zadnji večerji, pri kateri se je popolnoma izročil ljudem do konca sveta: “Srčno sem želel jesti z vami to pashalno večerjo, preden bom trpel.”^[13] Nazadnje je na križu zopet rekel: “Žejen sem,”^[14] in tako je umrl. Ni hoje za Kristusom in ni svetosti, če nismo deležni te žeje. Kajti ljubezen, ki je vse odrešila, mora biti ljubezen z vsem našim mišljenjem, z vsem našim srcem in z vso našo močjo. Kdo ima takšno ljubezen?

Vélíki cerkveni učitelj Tomaž Akvinski nam bo pojasnil nekaj, kar rad ponavljam v tolažbo sebi in tistim, ki me poslušajo: na tem svetu lahko o zemeljskih dobrinah rečemo, da je med željo in posedovanjem vrzel. Lahko si strastno želim nečesa materialnega, a med to željo in lastnino zeva prepad. Drugače pa je z duhovnimi dobrinami: tisti, ki si jih zares želijo, so jih že pridobili.

Če si zares želim ljubiti Boga, sem ga že začel ljubiti, ker ta želja po ljubezni dokazuje, da že ljubim; Bog je namreč prav tak, kot ga opisujejo Psalmi: “Zaradi nasilja nad nesrečnimi, zaradi vzdihovanja ubogih se bom zdaj vzdignil, govori Gospod, naklonil bom rešitev njemu, ki si jo želi.”^[15] Ob tem najdemo mir, pa tudi nek večni nemir. Zato nam sv. Terezija Avilska svetuje, naj ne omejujemo, potlačimo ali zatremo željá. Prav tako nas opominja sv.

Katarina Sienska: “Odpri usta, ki gorijo od svete želje!”

Sv. Jožefmarija nam je vedno govoril, da moramo biti ljudje velikih želja, kot je bil on vse od otroštva, ko si je še skoraj kot otrok vedno znova z izmišljeno melodijo popeval Jezusove besede: “Prišel sem, da vržem ogenj na zemljo, in kako želim, da bi se že razplamtel!” Vse svoje življenje je ponavljal: “Naj spregledam Gospod, naj spregledam! To ne pomeni le, da prepoznam tvojo voljo, temveč da vidim tebe osebno!” Iskal ga je vsepovsod, v vseh stvareh, videti ga je hotel v vseh situacijah in vseh osebah. Molitev, ki je želja po “nenehni molitvi”^[16], je točno ta nenehna želja. Ko si želimo, mólimo. Ko ta želja zamre, zamre tudi molitev v grlu.

Sveti Avguštín takole zapiše v znani homiliji *Ante Te omne desiderium meum*, ki je komentar in

interpretacija ene od vrstic iz
Psalmov: “Gospod, pred teboj je vse
moje hrepenenje.”^[17] Pred Teboj. Ne
pred ljudmi, ki vsega tega ne morejo
razumeti. Če zahrepeniš po Njem,
potem ti bo On to poplačal, Oče, ki
vidi na skrivnem. Tvoje hrepenenje
je tvoja molitev. Če to hrepenenje
gori brez prestanka, bo tudi tvoja
molitev nenehna. Apostol Pavel
namreč ni rekel zaman:
“Neprenehoma molite!”^[18]

Kot pravi sv. Avguštin, ne moremo
vedno klečati v cerkvi in stegovati
rok. Obstaja pa način, kako lahko
neprenehoma molimo, in to je tisto,
kar iščemo. Kakršnokoli že je tvoje
opravilo, če hrepeniš po Bogu, potem
nenehno moliš. Če nočeš nehati
moliti, ne nehaj hrepeneti!

Tukaj je advent, da bi znova zbudil to
hrepenenje, da bi pregnal malodušje,
da bi znova vzbudil upanje, da bi
ponovno vžgal hrepenenje po Bogu,

da bi okrepil klecava kolena. Advent bomo torej doživljali, kolikor bomo zadovoljili to hrepenenje, to voljo, da bi utripali skupaj z Božjim srcem, da bi ponovno zaživali. Ali bolje rečeno: advent je čas, da začutimo eno samo hrepenenje: da se Kristus rodi v meni, da bi bil kot On. Vse ostalo bo izginilo iz moje glave in mojih rok. Tedaj ne bom več obremenjen z osebami, stvarmi ali okoliščinami, temveč bom resnično ubog v duhu. Morda bom začutil samoto in bo moja molitev postala skoraj klic v noči. A ravno ponoči, v mrazu in samoti je prišel Kristus na svet.

Le sprejeti moramo to hrepenenje, pa bomo sprejeli tudi Njega. Ko se bo rodil Otrok, bo prišlo veselje in On bo po meni in v meni nadaljeval svoje odrešilno delo v svetu. Zato vse želje adventnega časa povzema ta stavek, klic v bogoslužju: "Pridi Gospod, nikar se ne múdi!"

Če nas bo doletela ta sreča, da bomo imeli Jezusa v središču svojega srca, bomo ponovili tudi besede dveh učencev, ki sta šla v Emavs: “Ostani z nama, kajti proti večeru gre in dan se je že nagnil.”^[19] —

Razumljivo je, da v tem času upanja in hrepenenja mislimo na Marijo. Njena drža je bila preprosta: “Glej, Gospodova služabnica sem, zgôdi se mi po tvoji besedi! In Beseda se je v meni učlovečila.”^[20] —

Prosimo Marijo, naj nas nauči te drže, tega hrepenenja, pa se bo Gospod rodil tudi v naših srcih.

.....

POKORA IN ŽRTEV

Tako preprosti ljudje kot tudi veliki umi in učenjaki cerkvene zgodovine so pripovedovali vedno isto zgodbo, da bi nas naučili sprejeti Gospoda v

naše srce. Revnega kmeta je nekega dne v njegovi kolibi obiskal sel, ki mu je naznanil, da ga želi obiskati sam kralj. Ubogi mož je bil srečen in presenečen, a obenem tudi obupan. Kako bom lahko sprejel kralja v svoji majhni koči? Kako se bom lahko pripravil in ponudil svojemu gospodu dostojno bivališče?

In kaj stori? Nemudoma začne čistiti in urejati hiško, ki je bila umazana, razmetana in zanemarjena. Tedaj se zave, da majhno in skromno pohištvo ni primerno, zato ga zavrže. Misli si: boljši je prazen in čist prostor kakor popolnoma neustrezna oprema. Končno prispe kralj in njegova prisotnost razsvetli kočo, da se zdi kot palača. S seboj prinese pohištvo in vse prekrije veličastvo, ker nosi s seboj vse svoje bogastvo.

Na začetku adventnega časa vedno odmeva glas Janeza Krstnika v puščavi: "Spreobrnite se, kajti

približalo se je nebeško kraljestvo!”^[21] Spokorite se, pripravite pot Gospodu. Vsi smo slišali ta klic in včasih se počutimo nekoliko preobremenjene. Kaj lahko storim? Kakšna je ta pokora, ki me na nek način mora očistiti in me narediti vrednega? Ustvarjeno bitje nikdar ni vredno, da bi sprejelo Njega!

Najprej pomislimo na to, da ga moramo sprejeti v nas samih. Moje srce ga mora sprejeti. Kakšen sem? Na svetu ni popolne narave, obstaja le padla narava, izkrivljeno srce, ali kot je dejal sv. Avguštin, *curvatum in se*, srce, ki teži k temu, da bi bilo središče našega življenja. Nihče od nas po naravi ni brez madeža, ne obstaja idealna narava niti čudovit značaj. Ob rojstvu vsi prejmemo nek material, določeno telo in dušo, in ta sestav duše in telesa bi lahko imenovali značaj. In kaj naredimo s tem materialom? Kaj sem naredil s

podarjeno materijo, s svojim temperamentom? Kakšen je rezultat mojega oblikovanja, torej mojega značaja?

Nihče ne sme misliti, da je dokončno zaznamovan s tem, kar je podedoval. Vsak material, ki ga prejmemo, ima svoje prednosti in slabosti, svoje dobre in slabe strani. V vsakem prejetem materialu prevladujejo sposobnosti ali dimenzije, ki odrivajo vse ostale lastnosti na stranski tir, kjer se ne razvijajo. Če je nekdo po naravi pogumen, bo manj nagnjen k dobroti. Dobrosrčen človek po naravi ni tako močan; velikodušen pogosto ni inteligenčen, inteligenčen človek pa velikokrat ni velikodušen. Ne bi mogli reči, da bomo dosegli ravnovesje, če bomo dali prosto pot naravi. Ravno nasprotno, vsak izmed nas bi se moral odločiti za naporno razvijanje sposobnosti, ki se med seboj dopolnjujejo. Tega, kar smo prejeli, ne smemo imeti za nekaj, kar

nas dokončno zaznamuje, niti glede razvoja naših možnosti niti v smislu naše lestvice vrednot.

“Takšen sem in tu ni kaj storiti,” je pogosto in napačno stališče, ki ne ustreza duhovnemu bistvu osebe. Človeška zrelost vedno zahteva odločen boj proti enostranskosti, ki jo ima v sebi vsak značaj, in zahteva tudi napor, da bi se razvile lastnosti, ki jih prirojena materija pušča na stranskem tiru, ne da bi pri tem onesposobili prejeto, pač pa da mu ne bi prepustili nadzora nad osebnostjo. Pri tem moramo v celoti vključiti vse sile in poskrbeti, da tudi najšibkejše sile z naporom duha postanejo počlovečene. Vsaka vzgoja, tudi samovzgoja, doseže ravnovesje, za katero bi ne mogli reči, da nima svoje oblike. Na osnovi tega ravnovesja lahko iz vsake osebe žari tisto najlepše v njej. Kdor je po naravi koleričen, se mora naučiti krotkosti; kdor je miren, aktivnosti;

sentimentalen človek bo moral črpati moči v okolju opore, aktivist pa bo moral izvajati in okušati predvsem tišino pogleda vase.

Zadeti je treba tako imenovano “zlato sredino”, v kateri najdemo to, kar je dobro, pravilno, krepostno. Naša puščica naj zadene središče dveh skrajnosti, ki sta prekomernost in pomanjkanje. Potrebno se je boriti vse življenje, vse do zadnjega dne se moramo spopadati z vsemi izrazi sebičnosti in iskati ravnovesje. Kajti tam, kjer značaj ne preseže svoje lastne nepopolnosti, ne bo potrebne odprtosti, ali pa bo omejena, in tam bo umrlo hrepenenje in z njim vsak poskus, da bi pripravili pot Gospodu.

V tem času utilitarizma — kar je uporabno, je dobro — in preobilja — kdo dandanes še ve, kaj pomeni dovolj? — se potrebe večajo. V tem času nebrzdane čutnosti postane ravno ta potreba po zmernosti,

disciplini, zbranosti, notranji razpoložljivosti glavna zapoved za samoodkrivanje, za izpopolnjenje osebe, za zrelost osebnosti in za srečanje z Bogom, ali bolje rečeno, za dovzetnost pred Gospodom. "On prihaja," pravi srce kot v Visoki pesmi, "že je tukaj, pred vrati, in kliče; zunaj je, v temi, na mrazu. Odpri, zbudi se!"^[22]

Askeza je trening in spokornost. To ni luksuz za puščavnike, temveč velika potreba tega časa. Brez njiju vsepovsod prihajajo na dan duhovna praznina, dolgčas, bolešno iskanje samega sebe, razpad osebnosti, depresija in obup. A mi kristjani se čutimo poklicane k tej vaji, k temu treningu, k tej spokornosti, ne le iz psiholoških razlogov, zato da bi dosegli ravnovesje. Tomaž Akvinski je spoznal, da zlata sredina ni točka, ki bi bila enako oddaljena od preveč in od premalo, temveč da je v vsakem primeru bližja eni ali drugi

skrajnosti. Zmernost je bližje skrajnosti frustracije kot skrajnosti neobrzdanosti; med skrajnostma nič in vse je središče bližje ničū; velikodušnost je bližje zapravljanju kot skoposti, potrpežljivost bližje pasivnosti kot vznemirjenosti in pogum bližje tveganju kot strahopetnosti.

Treba se je truditi, da bi izboljšali svoj značaj in to je prva pokora. Včasih se je o tem veliko govorilo, danes ne več. Vendar je snažnost mojega notranjega bivališča pomembna za to, da zravnam pot do Gospoda. Za to imamo božje spodbude. Kristus je prišel med nas, da bi nas ozdravil in nas posvetil, On je izvršil delo odrešenja in osvoboditve, in sicer po svojem križu, po svoji pokorščini, s tem, ko je privzel podobo hlapca. Apostol Pavel je dejal, da je On “bil kot suženj”^[23], s tem ko je postal služabnik ljudi. To nas lahko nekoliko vznemiri, zmede,

vzbudi v nas nevero, vendar je to resničnost: “Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel.”^[24] —

Pridobitev te drže za vse življenje je najboljša vaja, največja pokora za naš napuh, naš egocentrizem in našo čutnost. Kristusa bomo v svoje življenje sprejeli v tolikšni meri, kolikor bomo prevzeli to držo.

Apostol Pavel pravi, da mora vsak od nas v svojem življenju dopolniti Kristusovo trpljenje, ki se dopolnjuje v našem mesu, kolikor primanjkuje Kristusovim bridkostim.^[25] — Žrtev —

celotno življenje je žrtev v najglobljem pomenu besede — moramo razumeti ne le v smislu trpljenja, temveč v smislu žrtvovanja za božjo slavo in za odrešenje sveta.

Gospodar zgodovine se žrtvuje, se popolnoma izroči. Tudi naše življenje mora biti žrtev. Ne gre za to, da bi tu pa tam naredili kakšno žrtev, temveč da bi bilo celotno življenje žrtev, da bi se spremenilo v služenje. To

pomeni, da se kesamo sebičnosti, napuha in želje po samopotrditvi. To so glavne pokore, poglavitne žrtve.

Kdor se ne bori, da bi izboljšal svoj lasten značaj, kdor v svojem življenju ne žrtvuje nekaj za to, da bi imel boljši značaj, da bi bolje sprejel Boga in bližnjega, ne more izpolniti krščanske poklicanosti.

To je prvo: "Pripravite Gospodovo pot!"^[26] Bôri se, da bi izboljšal svoj značaj! Kdor se z dobrimi spodbudami ne spopada z lastno lenobo, sebičnostjo in nečimrnostjo, da bi bil boljši sprejemnik, da bi bil bolj prijeten Bogu in bližnjemu, ni naredil glavne žrtve.

Še pomembnejša od napora za izboljšanje lastne osebnosti pa je dolžnost doma, na delovnem mestu, v družbi in v Cerkvi. Dolžnost je prva žrtev, ki jo je treba storiti. Ne le, da je treba biti bolj vesten, bolj natančen, bolj točen, temveč je treba predvsem

spoštovati hierarhijo dolžnosti. Ta je nekaj objektivnega, vendar pa se lahko glede na situacijo spremeni. Kot je poudarjal sv. Jožefmarija, nima nobenega smisla iti k maši, če imamo doma bolnega otroka ali sozakonca. Spoštovanje pravilnega vrstnega reda je pogosto žrtev. Izpolnjevanje dolžnosti zahteva od mene veliko prožnosti, neomejeno razpoložljivost in voljo do spremembe, kar je v naši družbi redko.

To je tesno povezano z ljubeznijo. Ali je ljubezen dolžnost? Da, vendar prav posebna dolžnost. Kajti če izpolnimo neko obveznost iz ljubezni, te obveznosti ne čutimo kot dolžnost; ko ljubimo, se predamo s srcem. Ljubezen je prav poseben način izpolnjevanja dolžnosti. Kdor ljubi, se žrtvuje. Ne obstaja ljubezen, ki bi ne zahtevala odpovedi, ni ljubezni, ki pomeni podarjanje samega sebe, ki je na nek način ne spremlja frustracija. Vendar če

hočemo živeti življenje žrtve v zedinjenju s Kristusom, bo celotno življenje postalo dolžnost ljubezni. Vsak dan lahko najdemo tisoč drobnih stvari, ki jih lahko imenujemo žrtev, ki pa so ljubezen: da se nasmehneš, ko si utrujen, zelo zaposlen ali nejevoljen; da skrbiš za red; da vedno ravnaš umirjeno; da preženeš sanjarjenje; da ravnaš blago, a hkrati odločno; da izkoristiš delovni čas brez prekinitev; da v prerekanju pustiš zadnjo besedo drugemu in ne želiš izpasti boljši; da se izogibaš ironiji; da nikogar ne ponižuješ; da nikoli ne rečeš: "To sem že jaz povedal"; da se vzdržiš opravljanja in godrnjanja; da pozabiš krutost drugih; da stvari ne premlevaš; da ostajaš v senci in služiš; da daš vse od sebe in se ne nosiš kot heroj. To so čudovite žrtve, ker so ljubezen.

Sv. Jožefmarija je govoril, da so najboljše žrtve tiste, ki zahtevajo

izpolnitev dolžnosti in ljubezni do sočloveka. Vse to je človeško delo in vsa človeška dela so omejena ter na nek način vprašljiva, pogosto so jalova in bedna. Bog si bo sam izmislil najboljšo žrtev v našem življenju in On sam nam jo bo naložil. On točno ve, kaj potrebujem, da bi bil boljši, da bi premagal svojo sebičnost in omejil svojo čutnost. Prav to mi bo na tak ali drugačen način naložil, jaz pa bom moral to znati sprejeti, da bo to lahko najboljše očiščenje mojega značaja. Predvsem pa je sprejetje Gospodovega križa to, kar me najbolj združuje z Njim. Na križu smo — tako je govoril sv. Jožefmarija — popolnoma usklajeni s Kristusom in ta križ je lahko bolezen, razočaranje, trenutek zapuščenosti, celo trenutek ohromljenosti, odpora ali strahu. To so stvari, ki jih ne morem načrtovati. On mi bo naredil križ po meri, saj je rekel: “Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter

hodi za menoj.”^[27] Zato je potrebno biti pripravljen in prositi za jasnost, da bi prepoznali njegov obisk in objeli njegov križ. Če bomo delali tako, bomo pripravljeni. On bo prišel k nam, da bi nas posvetil.

VEČNI POMEN NAŠIH DEJANJ V ZEDINJENJU S KRISTUSOM

Na véliki praznik božiča se pripravljamo kot najbolje moremo, saj nas je svet tako zapletel v svoje mreže, da smo vse težje zmožni premišljevanja. Pripravljamo se tudi zato, ker živimo med množico nevernih, ki pa želijo božič praznovati na svoj način.

A kdor se ozre na slovesno razpoloženje teh dni in jih doživlja z odprtim srcem, bo nujno pogosto začutil globoko nelagodje. Mar ni božični čas idealna tolažba, ki nam

skuša za nekaj časa prikriti val greha — ki v mnogoterih oblikah prežema zgodovino človeštva —, ki se oklene preteklosti in skuša v nas oživiti droben plamen optimizma? Mar ni surova realnost prevladujoče verske nespoštljivosti v nasprotju s splošno poznanim odrešilnim dejanjem Božjega Sina, ki je postal človek? Kje lahko na božič najdemo to opevano odrešenje človeštva in vsakega posameznika? Mar ne kaže krščansko življenje v svetu, v naši Evropi, znakov dolge, a neizprosne agonije? Pa vendar praznuje krščanska katoliška vera na božično noč dokončno zmagoslavno odrešenje. To je, strogo gledano, edini pomen tega praznovanja.

Na prvem mestu je treba poudariti, da velja odrešenje, ki ga je izvršil Kristus, samo za greh, ne pa tudi za posvetne, družbene, cerkvene ali siceršnje zlorabe, ki smo jim podvrženi dan za dnem. Odrešenje je

dejanje svobodnega Boga, je dejanje učlovečenja, po kateri je bila razveljavljena poguba človeka, ki je ni bilo mogoče izkoreniniti z zemlje. Trdo moramo delati, da lahko verjamemo v tisto najvažnejše v naši veri in da to tudi resnično živimo: da se je Bog učlovečil, čeprav je bil še vedno Bog, a v vsem enak človeku; da Božji Sin ni postal človek samo na formalen način, na zunaj, temveč je resnično prevzel človeškost z vso težo greha. Tako pravi apostol Pavel: "On je očistil življenje na zemlji, življenje v času, ko je s smrtjo in vstajenjem za vse dosegel odrešenje."^[28] —

Tukaj pa moramo izpostaviti še nekaj: to odrešenje se daje le tistim, ki se odprejo, tistim, ki hočejo sodelovati pri tem božjem dejanju. To je prostovoljno sodelovanje. Bog nam ne želi vsiliti niti tistega, kar je najboljše in najbolj sveto, nikogar ne želi obvezati. Naredil je največ, kar je

mogel, a za vsakega posameznika je to le ponudba. Živimo v skrivnosti Kristusa, Gospoda, Božjega Sina, ki v človeku skriva božje življenje. Zato smo vsi “skriti s Kristusom v Bogu”^[29], kot je apostol Pavel razložil naše življenje. To je prikrita in istočasno razodeta bistvena resničnost kristjana *par excellence*. Zaradi te skrivnosti je božična liturgija izkušnja, pri kateri ne gre zgolj za predstavitev preteklih dogodkov, ki so se nekoč resnično zgodili in danes obhajamo spominjanje. Ne, liturgija je obhajanje Kristusove skrivnosti, ki je tako danes kot včeraj aktualna in učinkovita kot vir žive milosti in odrešenja.

Ta skrivnost Kristusovega odrešenja ni ravna črta od božiča do zadnjega Gospodovega prihoda, črta, ki ji vedno znova sledimo z bogoslužjem ob pomoči domišljije, kot bi leto za letom gledali isti film. To je cikel:

tam, kjer se neha, se znova začne, vendar pa na vedno višji stopnji, ker je nedelja hkrati prvi in osmi dan. Bogoslužje je oznanjevanje večnosti in njeno razodetje. Ta večnost je božja prisotnost, nepremična prisotnost absolutnega bitja, ki ne more izginiti. Kristus je to božansko večnost povezal s časom in zakramenti, ki jih je postavil in zaupal Cerkvi, ki obnavljajo in utrjujejo to vez s svojo živo skrivnostjo odrešenja. Kakor učinkujejo zakramenti v vsakem kristjanu, tako učinkuje tudi bogoslužje v celotnem telesu. Usposablja nas, da bi premagali ta prehodni čas, da bi rešili te svoje nepovratne dni in bi združili naša dejanja z dejanji Gospoda, tako da bi vsako dejanje dobilo neskončen pomen in bi skupaj z apostolom Pavlom lahko rekli: to ima večni pomen.^[30] Če smo zedinjeni s Kristusom, lahko vsaka naša aktivnost dobi ta večni pomen, to

pomeni, da večno življenje počasi zori v nas.

Celotna božična liturgija poudarja prav to aktualnost skrivnosti, ki jo obhaja: *hodie*, “danes” se je rodil Kristus, “danes” *apparuit*, “danes” *cantat angeli Gloria in excelsis Deo!* Toda kako je ta “danes” lahko resničen? Ni povezan z zgodovinskim dogodkom Jezusovega rojstva v Betlehemu, temveč z večno skrivnostjo, ki jo razodeva to rojstvo. To rojstvo — tako so govorili stari učitelji teologije in duhovnosti z Vzhoda in Zahoda — je zakrament v izvirnem pomenu besede: “Bliža se dan, ko praznujemo zakrament Kristusovega rojstva.” Sv. Leon Veliki zapiše: “Ta dan pripada nedvomno preteklosti, vendar ne v smislu, da bi se delovanje razodete skrivnosti že izčrpalo in nam ne ostaja drugega kot le spomin. Božje darilo, njegov lastni Sin, nam je bil dan, da je postal naše meso. Božje darilo se danes

obnavlja in današnji čas je priča čudežu, katerega prvi sad je požela preteklost.” To, da se božji dar obnavlja, pomeni, da nam bogoslužje omogoča sodelovati v tej skrivnosti.

Po drugi strani je Kristus še danes in vedno človek. On ni samo izgledal kot človek za časa tistih nekaj let na zemlji, temveč je resnično postal človek in je kot tak na desnici Očeta. Še vedno nosi rane svojega pasijona in trpljenje, ki ga je izkusil na zemlji, živi v Njem za vedno. Prav tako je še vedno otrok, tisti otrok, ki ga je rodila Marija v betlehemskem hlevčku in ki so ga pozneje počastili sveti trije kralji.

S psihološkega vidika vsakdo vedno v sebi nosi svoje otroštvo; tudi rastline in drevesa črpajo življenje iz korenin, tudi kadar so dosegla veliko višino. Prav tako naša prihodnost vedno raste iz naše preteklosti in naša preteklost se vedno vrne v

prihodnost; ne ista prihodnost, pa tudi ne drugačna, temveč prenovljena.

Na enak način je Kristus danes prav tisti, ki je živel na zemlji. Ista oseba, za vedno, s posebej preobraženim telesom, da lahko večno živi. A oseba je ista. Za Jezusa je rojstvo pomenilo, da se je Božji Sin nekega določenega dne v zgodovini prebudil kot človek. Za drugo božjo osebo Svete Trojice sta bila ustvarjena telo in duša. To telo ni bilo ustvarjeno iz nič, pač pa v naročju Device Marije. A njegovo rojstvo je na nek način nova oblika večnega rojstva Sina iz Očeta, zato se klic Boga: "Ti si moj sin, danes sem te rodil,"^[31] nanaša na njegovo spočetje in rojstvo v času. Rojstvo Jezusa Kristusa v času nosi s seboj nekaj brezčasnega rojstva *Logosa* v naročju Očeta. Če naša najmanjša dejanja po našem večnem zedinjenju z Jezusom Kristusom pridobijo večni pomen, bi moralo biti združenje Kristusove

človeškosti z božanstvom še bolj občuteno, moralo bi še globlje povezati človeškost Kristusa z božanstvom, nepretrgano zvezo njegove človeške in božanske osebnosti. Ta nepretrgana zveza se ne dogaja le v njegovi zavesti, temveč tudi v odnosu do nas.

Sv. Leon je dejal, da je ta praznik “praznik našega izvora.” Skupaj z Njim, ki je naš knez, se rodi tudi njegovo telo, telo, ki ga oblikujemo tudi mi, otroci Cerkve. Vidimo torej, kako se Kristus vedno rojeva. A njegovo telo ni popolno. Skozi stoletja mora vključiti vse ljudi, jih pridružiti svojemu trpljenju in vstajenju in zatorej tudi svojemu rojstvu. Od tod izvirajo izrazi najstarejših oblik bogoslužja Cerkve, ki so bile zelo realistične. V mozarabskem obredu, na primer, ki je eden najstarejših, se za božič moli tako: “Prosimo te, o Gospod, naj se

tvoje nevidno božanstvo spoji z nami.”

Nahajamo se v samem središču in jedru krščanstva, naše vere: sam Bog je postal človek, da bi mi postali božji otroci. *Admirabile commercium*, kakšna kupčija! Kako čudovita izmenjava, ko je Stvarnik ljudi sprejel telo in dušo in se ponižal z rojstvom iz Device, ne da bi pri tem sodeloval mož! Vsled tega nam je dovolil, da smo deležni njegove božanskosti. Zelo realistična zahvalna božična molitev pravi: “Naredi, Gospod, da bomo po tej sveti izmenjavi oblikovani po tebi in bomo združili našo naravo s tvojo.”

Aktualnost te izmenjave uresničuje aktualnost Kristusovega rojstva v vsakem izmed nas. On, *Logos*, je naše resnično upanje, saj se je pomešal med ljudi, privzel je našo naravo, da bi se naša človeškost pobožanstvila in dosegla svetost. Kristus je še vedno

kvas in vsak kristjan, ob krstu že preobražen v Kristusa, je prekvašen z njim ter odrešuje in pobožanstvuje svet.

Ob koncu leta, ki je bilo polno naporov, preizkušenj, razočaranj, neuspehov in pričakovanj, je mogoče, da zaradi utrujenosti in izčrpanosti občutimo skušnjavo, da bi pobesili roke. A ravno sedaj bi jih morali odpreti. To je pravi trenutek, trenutek ozdravljenja, ker nas On — samo On — lahko dvigne, potolaži in reši. “Blizu je Gospod tistim, ki so skrušenega srca,”^[32] in v tej realistični drži lahko skupaj praznujemo in se objamemo. Ker je božič odrešenje, veselje med nami, ki prihaja z višin!

NASMEH BOGA, KI SE IGRA

Ker je božič praznik Deteta Jezusa ter nenehno hrepenenje nedolžnosti in skupne potrebe po dobroti in preprostosti, so v tem času otroci pogosto središče družinskih in družbenih srečanj. Igra, smeh in pesmi otrok pa niso le znamenje spontane življenjske moči, izrazne oblike njihovega razvijajočega se razuma in osebnosti, temveč tudi nadvse značilno udejanjenje človeške eksistence, ki veliko bolj ustreza načrtu Stvarnika kot naši resnosti in aktivnosti.

Svoje otroke moramo vzgajati, a morda bi morali dovoliti, da tudi otroci učijo nas, ker se z odločilnimi vprašanji našega življenja ne bomo spopadli z uporabo moči, znanosti, izkušenj in pobud, temveč tako, da bomo v veri sodelovali s skrivnostno božjo previdnostjo, ki je ne more doseči nobeno človeško znanje.

Prav gotovo si lahko prizadevamo za zdravje, rodovitnost in ljubezen; a prejmemo jih kot dar, kot loterijski zadetek nepredvidljive igre, katere pravila pozna samo Bog. Ta igra se je pričela s prvim dnem zemlje, kot nam pripoveduje Sveto pismo, ko je celotna božja modrost, ki je Bog sam, nesebično ustvarila svet in človeka, in sicer zgolj iz ljubezni. Sveto pismo pravi, da je bila v igri božja modrost^[33] in ta igra je bila izvor vsega veselja in posamičnih stvari. “Moje veselje je bilo pri človeških otrocih.”^[34] Ta začetna igra doseže svoj vrhunec prav v božiču, ko se Bog spusti na zemljo, da bi bil med ljudmi.

Kot vemo, se je človek izgubil, ker se je hotel ločiti od Boga. To je greh vseh časov. Bog se spusti na zemljo, da bi te ljudi odrešil. Nenadoma je Bog tukaj, a ne pojavi se kot mogočnik, ki bi vse prepričal in spreobrnil s svojo modrostjo ali kot vseomogočen kralj,

ki si vse podredi, pač pa je Odrešenik sveta prišel kot otrok v hlevu neke odročne vasice. To ni sentimentalnost ... To je zgodovinska resničnost. Bog se z nami, ljudmi, igra in se nam smehlja. Ne zabava se z norčevanjem iz našega teatra kakor Platonov in Aristotelov bog, temveč se smehlja kot dobra mati zaradi otrokovega strahu pred kužkom, ali se smeje kot oče otroka, ki poskuša prehitro hoditi, pa se spotakne in pade. Je kot oče, ki se smeje ob brbljanju svojega otroka, ki še ne zna govoriti, a se poskuša izraziti.

Smeh Boga je potrjen predvsem na božični večer z dogodkom, nepojmljivim v zgodovini nasilnega ljudstva, ki je vedno trepetalo pred Bogom in pričakovalo Odrešenika, ki naj bi mu pomagal do politične neodvisnosti; pričakovalo je mogočnega pomočnika. Prišel pa je ta nasmeh Boga, ki se smehlja, ta “domnevni” sin revnega tesarja in ta

otrok prinaša resnično odrešenje za vse človeštvo. Mar ni to božja igra?

Nenačrtne igrive kretnje tega otroka na slami so tako zdravilne kot so bili čudeži, ki jih je pozneje storil v Galileji in Judeji. Jok in smeh v jasliah sta bila tako učinkovita in odrešilna kot pozneje njegova smrt na križu, in kot njegovo zmagoslavje ob vstajenju in vnebohodu. Bog je vedno Bog in vse, kar pride od Jezusa, nas rešuje. Odprimo oči, domišljavi ljudje tega stoletja, in opazujmo odrešitev sveta, ki prihaja po tem otroku ter se naučimo smehljati. Pradavni strah človeka pred smrtjo se ob pogledu na te jasli spremeni v nasmeh. On je hotel na ta način priti na svet in nas odrešiti, da bi nas, neumne domišljavce, naučil smehljanja in zato, da bi z veseljem vstopili v betlehemske votline. Bog iz votline nas pripravi do tega, da se smejimo tistim, ki živijo v nebotičnikih, zavrženi Bog nam dovoli, da se

smejimo tako imenovanim
“pomembnežem”, ubogi Bog nam
dovoli, da se smejimo bogastvu,
nemočni Bog nas pripravi, da se
smejimo oboroženim ljudem in ta
Bog, izpostavljen vsem nevarnosti,
nam dovoli, da se smejimo tistim, ki
so se obdali z najrazličnejšimi
zavarovanji.

Gospod prihaja k nam v podobi
služabnika, da bi nas naučil, kaj v
resnici pomeni vladati. Smehljaj se
bo tisti, ki ima svobodno srce, tisti, ki
dan za dnem sprejema odvisnost od
skrivnostne božje previdnosti, tisti, ki
se trudi plesati v ritmu njene
nenavadne glasbe, tisti, ki mu po
mnogih poskusih uspe uskladiti svojo
voljo z voljo Boga. Brez prenehanja
in iz srca se smehlja tisti, ki se
povzpne na svoj lastni križ in na
njem razširi roke, brez kakršnegakoli
razvedrila ali anestezije. Ta nasmeh
je dolžnost kristjana in če izgine iz
našega življenja, je to znamenje, da

smo se oddaljili od Boga, od te votline, od tega veselja, ki se spušča med nas. To je znamenje, da smo postali odrasli, vendar pa bodo v nebeško kraljestvo lahko vstopili le otroci.^[35]_____

Vse resnične kreposti se smejejo, kot na primer potrpežljivost, ki bo rešila naše duše. "Resna potrpežljivost" ni krščanska. Krščanska potrpežljivost se smehlja, prav tako marljivost tistega, ki služi ljudem in ne svojemu sebičnemu jazu. Smehlja se ponižnost, ki kljub vsemu iz srca sprejme vse omejenosti ustvarjenega bitja. Smehlja se čistost, ki bo po Kristusovih besedah gledala Boga^[36]_____ in ki je dosegla svoj vrhunec v Devici Mariji in je na ta svet prinesla samega Boga. Smehljata se kesanje in pokora, če ne gledata toliko samih sebe, temveč želita ugajati Bogu. Treba se je veliko smejati, da bi bili resnično dobri, da bi bili sveti. Smejati se svetu, tistim, ki se jim

mudi, tistim, ki verjamejo sami vase, tistim, ki zapravljajo svoje življenje pred ogledalom, tistim, ki ne dosežejo ničesar brez dobrikanja in aplavza, tistim, ki neprestano iščejo nove teorije, pomembne knjige, prepričljive govore, nezmotljive metode ... Smejati se meni in tebi, njej in njemu, ne da bi se pri tem norčevali, vendar pa tudi tako, da česarkoli na tem svetu ne jemljemo preveč resno. Važen je le Bog. Z besedami sv. Terezije: "Bog edini zadostuje," to naj bo temelj našega vsakdanjega življenja.

Tukaj je torej Otrok. Ob njem ne more biti nihče žalosten, nihče se ne more držati resno in se imeti za pomembnega. Ta nasmeh na noben način ne žali bede in trpljenja našega sveta, ker se v resnici ta nasmeh nemalokrat pokaže med solzami. Resnični pogumni samarijani, delovni in dobri, niso besni uporniki niti bedni idealistični teoretiki niti

zlovoljni kritiki, temveč ljudje, ki so veliko jokali in je zato njihov smeh ali nasmeh bolj čist, je nasmeh tolažbe. Jokati vse do smeha, v nasprotju z znanim smejanjem do tistega joka plitkega človeka, pijanca ali histerika. Kdor je okusil to mešanico žalosti in veselja, ki se blešči v jaslicah, ga ne bo nikoli prevzel obup. Kajti solze, ki jih je sprejel sam Bog in jih je celo jokal, bodo vedno sladke, nikdar grenke. Tok solzá zaradi trpljenja človeštva prikriva skrivnost nasmeh neskončne dobrote in se bo v poslednjih dneh izlil v morje dokončne sreče: *redebit in die novissimo*.^[37]

Poleg tega sta ta smeh in nasmeh predokus večnosti, obetaven, poln upanja in pričakovanja, to je ločitev od bremena zemeljskih bolečin, osvoboditev od neumnega narcisizma. Zato so se smehljali vsi svetniki, mučenci in mistiki, tako kot

Tomaž Akvinski spričo svojega znanja, Tomaž Moore pred svojo smrtjo, sv. Terezija Avilska in Mala Terezija, Janez Krstnik pred svojim rojstvom, Ivana Orleanska na grmadi ... Ime Janez pomeni “Gospod je blagoslovil”, poleg tega pa tudi “nasmeh”, “usmiljenje”, “milost”. Te kreposti pomagajo izvrševati težke stvari, ne da bi postale titansko delo.

Vsi nasmehi v zgodovini izvirajo iz te svete votline podrtega hleva, v kateri se je naselil učlovečeni Bog, tisti “zgôdi se po tvoji Besedi”, tisti magnifikat “milosti polne”, edinega ustvarjenega bitja, ki je bilo popolno, Marije, usmiljene, kajti *gratia* pomeni dvoje: usmiljenje in milost. Svetniki so junaki, ki niso dvigovali veliko prahu ...

V teh dneh se bomo skušali nekoliko ponižati, naredili se bomo majhne, da bi lahko vstopili v to votlino. Vsaj enkrat na leto poskušajmo biti otroci,

se znebiti svojega ponosa, svoje nečimrne resnosti, zato da bomo nekega dne lahko tudi mi vstopili v nebeško kraljestvo, ki se v božični noči odpre na zemlji.

V tej votlini se bomo pred božjim Otrokom lahko igrali, peli, se drug drugemu smehljali in se objemali z veseljem grešnika, ki je spoznal, da je nepričakovano rešen; kajti Bog bi se rad kot človek igral z nami. Skupaj molimo: Gospod Jezus Kristus, prišel si na ta svet kot naš brat; daj, da bomo odkrili veselje, ki ni odvisno on notranjih ali zunanjih okoliščin, temveč je stanovitno, kakor so stanovitni tvoji darovi in tvoje usmiljenje.

Naj čutimo in izžarevamo to veselje, ki ga ne more zatreti ne trpljenje ne nikakršna svetna ali cerkvena ovira, veselje, ki ga niti naši grehi ne izbrišejo — ker si Ti večji od našega srca — preprosto in čisto veselje

božjih otrok na zemeljskem potovanju, veselje, ki bolj kakor vsi naši govori in dejanja prepriča in zajame izgubljene, veselje, ki ga imaš v zakramentih vedno pripravljenega za vse, ki ga nikdar več nočemo zanemariti, veselje, ki nas naredi dobre, dobre do tebe in do naših bližnjih.

Daj, da bi naš smeh in nasmeh nikoli ne vsebovala ironije ošabnosti, temveč naj bosta odsev in nadaljevanje veselja božične noči, ki deli ljubezen, angelov, ki so takrat peli, sanjavega Jožefa ter premile in čiste Device Marije.

DOBROTA UČLOVEČENEGA BOGA

“Veselite se!” nam Cerkev nenehno ponavlja v dneh pred božičem z besedami apostola Pavla: *Iterum dico*. “Ponavljam vam, veselite se. (...)”

Gospod je blizu.”^[38] On je bil vedno blizu, v vseh stvareh, saj bi v nasprotnem primeru ne obstajali niti mravlja na zemlji, niti kos v zraku, niti galaksije, niti oceani. On je Bitje vseh bitij. Izliva se nad vse, kajti On je ljubezen in vsem daje del svojega bitja. Če bi ne bil vsepovsod prisoten v vseh stvareh, bi se gore zrušile, vse bi bilo v trenutku uničeno. Božja prisotnost je absolutno potrebna, da lahko karkoli na tem svetu diha in živi.

A Bog je še bolj prisoten v človeku — če lahko tako rečemo —, ker mu je On sam vdahnil svojega duha. Človek živi od Božjega Duha in zato je narejen po njegovi podobi, kot njegova podobnost in Bog je v njem bolj prisoten kot v kamnu, drevesu ali zvezdi. On je v meni, zato jaz sem, živim, kakor je dejal apostol Pavel prebivalcem Aten, *in ipso*, “v njem živimo, se gibljemo in smo.”^[39] Ta božja prisotnost v vseh stvareh in še

posebej v človeku ni kakor zrak, kakor atmosfera, ki omogoča življenje, temveč resnični temelj samega bitja, vir našega dihanja, naše svobode in našega dostojanstva.

Pred natanko dva tisoč leti je Bog uresničil načrt, ki je bil, kot vse božansko, večni, od nekdaj prisoten v Božjem Duhu. Je resnično nezaslišan božji izum in to vedno bo, nova oblika njegove prisotnosti v svetu. Pravimo ji učlovečenje. Pred dva tisoč leti je Bog postal človek. To je lahko reči, vendar je povsem nerazumljivo, prav tako kot je nerazumljiv Bog sam. Kako lahko Bog postane človek? Kako lahko postane Stvarnikova stvar? To je pač čudež vseh čudežev: to, da je On sam vstopil v svoje stvarstvo, da je On, ki je večni, vstopil v čas, da je On, ki je čisti duh, vstopil v materialnost sveta. Izumil in ustvaril je nekaj novega: telo in dušo zase; Jezusovo

telo in dušo za drugo osebo Presvete Trojice.

Pred dvema tisočletjema je vstopil v svet v popolnoma novi obliki, kot stvar med stvarmi, vendar pa kot posebna stvar, kajti On je in bo vedno Bog. Ta prihod na zemljo je Bog že pred tem naznanil izraelskemu ljudstvu. Med njimi je ustvaril upanje, da bo On sam tisti, ki bo prišel. To ljudstvo je verjelo v Boga, v *edinega* Boga, v nasprotju z mišljenjem vseh ostalih politeističnih kultur. On jim ni razodel le: "Jaz sem edini Bog," temveč tudi "Prišel bom k vam."

Oni niso vedeli, iz kakšnega razloga se bo to zgodilo, ker so se doživljali kot grešnike, saj so izdali tega edinega Boga in so velikokrat zaupali nesmiselnim malikom okoliških poganskih ljudstev. Bog jih je vedno znova vodil nazaj. Drugi narodi so jih premagali in zatirali, štirideset let so

blodili po puščavi, vedno so se morali spopadati. Toda ta Bog, ki jih je vodil, jim je po prerokih dal spoznati, da bo On nekega dne prišel kot oseba, kot obljubljeni odrešenik. Vsi so Ga pričakovali.

In zgodilo se je, da se je prav pred dva tisoč leti *pojavi*l ta skriti Bog. Apostol Pavel to pove z naslednjimi besedami, ki so name naredile poseben vtis, zato jih vedno znova ponavljam: Nekega dne se je v človeški zgodovini pojavil skriti Bog, vendar pa, presenetljivo, ne kakor vseomogočni Bog, ki bi uničeval malike, kaznoval grešnike in nagradil pravične, ne kakor kralj kraljev, gospod nad vojskami. “Pojavili sta se dobrota in človekoljubnost Boga, našega odrešenika.”^[40] —

Resnično se moramo skloniti in vstopiti v to majhno votlino, da bi videli in opazovali prihod velikega Boga. Pojavili sta se dobrota in

ljubezen našega Odrešenika do ljudi, da bi nas osvobodil napačnih predstav glede božje narave in dela, da bi nas pritegnil k svoji popolnosti, ki je v dobroti in usmiljenju. Božje je postalo vidno. Kaj je to božje?

Dobrota in človeškost Boga, ki nas sedaj obišče v “človeški obliki”, da bi nas mogli ta božja človeškost in dobrota pritegniti in nas voditi na naši poti.

Dobrota in usmiljenje, v tem je božja popolnost, krščanska popolnost in tudi naše poslanstvo v svetu, ki ga imenujemo apostolat. To poslanstvo, evangelizacija, je v tem, da pokažemo to dobroto in usmiljenje. Dobrota, ki vedno in povsod vodi k temu, da delamo dobro in govorimo dosledno; ne gre namreč za to, da bi pripadali jedru neke morale, temveč izhajata iz narave samega Boga, kakor je Jezus odgovoril tistemu, ki ga je bil nagovoril z “dobri učitelj”: “Nihče ni dober razen enega, Boga”^[41]

in tisto, “kar prihaja od njega.” Zato je vsaka stvar po sebi dobra.

Človekov greh je mogoč le zato, ker ima človek kot božja podobnost resnično svobodo. Zato se lahko odvrne od poti k svojemu cilju, lahko zanika samega sebe. Le tako lahko človek zapusti dobroto ter zanika svoj lastni izvor ter pot, ki je zanj določena. Sicer pa so vse stvari, kot božje stvaritve, dobre.

Pogosto lahko slišimo staro trditev nekega inteligentnega poganskega filozofa, da “se dobro rado širi”.

Nalezljivo je in zame je to edina razlaga stvarjenja. Čemu je Bog ustvaril svet? On je polnost bivanja, ne potrebuje drugega bitja zato, da bi bil bogatejši, čudovitejši, mogočnejši. Edina razlaga stvarjenja, dejstva, da smo tukaj in dihamo, je ta, da je Bog dober, tako dober, da pusti, da njegova dobrota prekipeva. Zato je Jezus nekoč rekel — in sv.

Jožefmarija je to vsepovsod oznanjal

—, da je cilj nas ljudi, ustvarjenih po božji podobi, ta: da smo popolni, kakor je popoln nebeški Oče.

Jezus je to dejal veliki skupini ljudi, ne skupinici izbrancev: “Bodite torej popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče,”^[42] “on namreč daje svojemu soncu, da vzhaja nad hudobnimi in dobrimi, ter pošilja dež pravičnim in krivičnim.”^[43] Popolnost Boga je dobrota. Bistvo Boga je ljubezen. In ta nedoumljiva ljubezen se je pojavila kot dobrota, *apparuit* kot *benignitas* in *humanitas*. Bodimo resnično dobri in človeški, saj se je Bog takšen pojavil na svetu. Jezus pooseblja prav to in zato je On edini vzor.

Kristjani lahko občudujemo svetnike, njihovo čaščenje je del naše katoliške vere. Če bi ga odpravili, bi se zelo osiromašili. Vendar pa imamo le en vzor: učlovečenega Boga, Jezusa Kristusa. On sam se je predstavil kot

vzor, ki mu moramo slediti. Med zadnjo večerjo, ko se je poslavljal od apostolov, je v nekem trenutku pokleknil, da bi jim umil noge: Bog na kolenih! On, ki je Filipu rekel: “Kdor je videl mene, je videl Očeta.”^[44] A ne le po tem dejanju, temveč tudi po besedah: “Vi me kličete ‘Učitelj’ in ‘Gospod’. In prav govorite, saj to sem. Če sem torej jaz, Gospod in Učitelj, vam umil noge, ste tudi vi dolžni drug drugemu umivati noge.”^[45] Zgled sem vam namreč dal, da bi tudi vi delali tako, kakor sem jaz vam storil.”^[46]

Ta dobrota ni majhna stvar, ta dobrota ni poteza drugotnega pomena: spada v bistvo naše krščanske poklicanosti in to pomeni, da to ni nekaj preprostega, pač pa od nas zahteva napor. Če hočemo biti dobri, se moramo obvladati vsak trenutek dneva in pred vsakim človekom. Na ta način izpolnimo svoje poslanstvo.

Nekemu zelo prizadevnemu mladeniču je sv. Jožefmarija nekoč rekel: "Izpolnjuješ zahteven načrt življenja: vstajaš zgodaj, moliš, prejemaš zakramente, veliko delaš ali študiraš, si zmeren, se mrtvičiš ... vendar opažaš, da ti nekaj manjka! Ponesi v svoj pogovor z Bogom tale razmislek: ker svetost — boj, da bi jo dosegel — pomeni polnost ljubezni, moraš pregledati svojo ljubezen do Boga zaradi Njega in do drugih. Morda boš potem odkril velike pomanjkljivosti, skrite v tvoji duši, proti katerim se sploh nisi boril: nisi dober otrok, dober brat, dober tovariš, dober prijatelj, dober kolega; in ker neurejeno ljubiš 'svojo svetost', si nevoščljiv. Žrtvuješ se v mnogih 'osebnih' podrobnostih, zato si navezan sam nase, na svojo osebnost, pravzaprav ne živiš za Boga niti za druge: samo zase."^[47] Vsak predan in "prizadeven" kristjan bi si moral pogosto na ta neusmiljeni način izprašati vest, kajti kakor je dejal sv.

Janez od Križa, “Na večer svojega življenja bomo sojeni po ljubezni.”

Pravijo, da je bil sv. Frančišek Saleški vzkipljive narave in da je bil do kalvinistov posebno grob, vendar pa se je z leti popolnoma spremenil in postal vzor dobrote v zgodovini naše Cerkve. To je naporno, vendar plodno delo: “Z eno kapljico medu ujamemo več muh kakor z litrom žolča.” Ko mu je nekoč prednica nekega samostana v pismu potožila, da v njihovi skupnosti vladata nemir in mlačnost, da sestre ne živijo ljubezni do bližnjega in da tudi ne spoštujejo pravil, ter povprašala svetega ustanovitelja, kaj naj stori, ji je ta preprosto odgovoril: “Bolje je več dobrote kot več strogosti.”

Učlovečenje ljubezni, ki je odrešila svet, je dobrota, ki se je pojavila na božič. Prosimo za to dobroto. Morda je to najboljše zdravilo za današnjo družbo in našo sveto Cerkev. V času

stiske, strahu in utrujenosti nam ne pomaga toliko poduk modreca kakor dobrota kristjana. Daje nam tolažbo in varnost, kajti na ta način se nam kaže učlovečeni Bog.

Pomislimo na to, da se je ta božja dobrota učlovečila v naročju žene! Polna Svetega Duha je Marija spočela od Boga prihajajočo dobroto in ji dala svoje lastno meso in kri, tako da se je božja dobrota lahko spremenila v resnično človeškost. Do tega ne smemo biti brezbržni ali na to pozabiti. Zato jo spet in spet pozdravljamo z besedami *Salve regina, mater misericordiae* in zaključujemo slavno molitev z besedami: “O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!”

[1] Prim. Ps 68,29.

[2] Iz 35,3.

[3] Beseda advent izvira iz lat. adventus in pomeni “(Kristusov) prihod”, kar je izpeljanka iz glagola advenire, “priti”. (op. prev.)

[4] Prim. Gal 4,19.

[5] Lk 10,42.

[6] Flp 2,5.

[7] Prim. Fil 3,12.

[8] Prim. 1 Kr 3,11-12.

[9] Ps 42,2.

[10] Ps 143,6.

[11] Prim. Lk 12,49.

[12] Mt 5,6.

[13] Lk 22,15.

[14] Jn 19,28.

[15] Ps 12,6.

[16] Prim. Lk 18,1.

[17] Ps 38,10.

[18] 1 Tes 5,17.

[19] Lk 24,29.

[20] Prim. Lk 1,38.

[21] Mt 3,2.

[22] Vp 5,2.

[23] Flp 2,7.

[24] Mt 20,28.

[25] Kol 1,24.

[26] Mt 3,3.

[27] Mt 16,24.

[28] Prim. 2 Kor 5,21.

[29] Prim. Kol 3,3.

[30] Prim. Kor 4,17.

[31] Ps 2,7.

[32] Ps 34,19.

[33] Prim. Prg 8,30.

[34] Prg 8,31.

[35] Prim. Mt 18,3.

[36] Prim. Mt 5,8.

[37] Prim. Prg. 31,25.

[38] Flp 4,4-5.

[39] Apd 17,28.

[40] Prim Tit 3,4.

[41] Lk 18,19.

[42] Mt 5,48.

[43] Mt 5,45.

[44] Jn 14,9.

[45] Jn 13,13-14.

[46] Jn 13,15.

[47] Sv. Jožefmarija Escrivá, Brazda, št. 739.

Joan B. Torelló

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/e-knjiga-
hrepenenje-po-bogu/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/e-knjiga-hrepenenje-po-bogu/) (5. Avg. 2025)